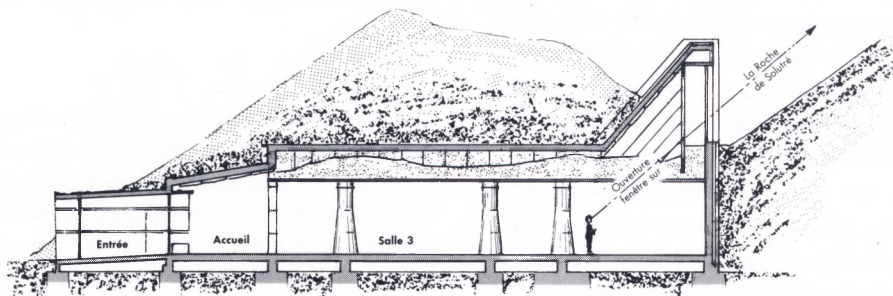

Muzej prehistorije, Solutré – pogled iz interijera na lokalitet la Roche

Muzej prehistorije, Solutré – presjek

MUZEJ PREHISTORIJE SOLUTRÉ

Višnja Zgaga
Muzejski dokumentacioni centar
Zagreb

bjekte nove muzejske arhitekture najčešće vežemo uz arhitekturu umjetničkih muzeja; i pojava veebnih projekata i realizacija kompleksa muzeja znanosti i tehnologije zasad je sporadična i još dugo neće ugroziti primat umjetničkim muzejima.

Rijetki su i novi muzejski objekti koji se grade in situ, na mjestima kulturno-povijesnog značaja, arheološkim ili etnološkim područjima, zaštićenim parkovima prirode i sl.

Lokalitet Solutré-Pouilly u francuskom masivu Macon čuveno je nalazište prehistorije, leptolitika, po kojem je historijski period 18.000–15.000 godine p. n. e. dobio i naziv (solutren), a karakterizira ga specifična obrada kamenog oruđa, retuša, koja predstavlja vidljiv tehnološki napredak s obzirom na stariju kulturu (ornjasjen). Nalaze kamenih artefakata sasvim je slučajno otkrio 1866. godine Andrien Arcelin i poduzeo prva istraživanja. U mnogobrojnim arheološkim kampanjama koje su slijedile sve do danas, potvrdilo se veliko značenje tog lokaliteta, njegova znanstvena utemeljenost i zavidan kontinuitet nalaza od paleolita do merovinškog doba.

Budući da se arheološkim istraživanjima sakupilo mnogo materijala, a prema francuskom zakonu svi nalazi se nastoje sačuvati u regionalnim muzejima, stvorile su se pretpostavke za formiranje muzeja na lokalitetu Solutré. Pošlo se od pretpostavki prema kojima bi nova muzejska institucija poboljšala difuziju rezultata istraživanja lokaliteta, povećala važnost nalaza, pridonijela kulturi i turizmu regije i, naravno, omogućila čuvanje i ažurniju znanstvenu obradu nalaza. Valja naglasiti da je čitavo područje oko mjesta nalaza solutrenske kulture pod specijalnom zaštitom od 1982. godine. Svi ti razlozi uvjetovali su gradnju i otvorenje muzeja 1987. godine.

Muzeografsku podlogu izradio je kustos Philippe Camin, na temelju koje je projektirana zgrada muzeja pod vodstvom arhitektonskog tima Clapot-Dallery. Arhitektonski je zadatak na samom početku imao veoma otegotne i ograničavajuće uvjete koje je valjalo poštivati: budući da je lokalitet bio pod strogim režimom zaštite, nije se smjela sagraditi nikakva vidljiva arhitektonska konstrukcija. Zgrada se morala ukopati u zemlju ali tako da ima vizualni odnos s dvije markantne točke pejzaža, stijenom u čijoj je neposrednoj blizini nađen paleolitski materijal i dolinom rijeke Saône. Problem je riješen tako da se izložbeni prostor muzeja ukopao na zaštićenom području, a upravna zgrada i arhiv, zajedno s prostorom za parkiranje i pristupnim dijelom muzeja, sagrađeni su izvan zaštićenog područja.

Izložbeni prostor je prostorija četverokutnog oblika razdijeljena harmoničnim ritmom stupova u tri dijela, od kojih je centralni namijenjen polivalentnim muzejskim sadržajima. Postav predstavlja sliku lokaliteta, arheologije čitave regije, te mjesta paleolitskog nalaza Solutré u kontekstu evropskog paleolita. Dvije lunete oslobađaju pogled posjetilaca na zadane dvije pejzažne točke, stijenu i rijeku i nizinu Saône. Ostala tri prostora razdijeljena su na tri markantne teme: opći pregled prehistorije Macona, civilizacije Solutré i jedan od najspektakularnijih nalaza solutrena – konjanik.

Muzej prehistorije Solutré značajno je ostvarenje francuske muzejske gradnje, znane uglavnom po megalomanskim projektima tipa jednog Louvrea ili Orsaya, jer afirmira krajnje senzibilan odnos prema prirodnoj okolini, a tematski se vezuje i uz relativno »neatraktivan« sadržaj, evropski paleolit.

Primljeno: 21. 5. 1990.

SUMMARY

Solutré, a museum of prehistory

Višnja Zgaga

In the locality of Solutré-Pouilly in the French massif of Macon, a famous prehistoric site, a regional museum was opened in 1987. The museographical basis was created by the curator Phillip Camin, and the building designed by Clapot-Dallery, a team of architects. The exhibition space was built in a protected area, set deep into the ground but visually in relation with two prominent points in the landscape – the rock site and the river Saône. The article continues with the description of the display.

MODERNIZACIJA SMITHSONIANA

Milena Vitković-Žikić
Muzej primjenjene umetnosti
Beograd

elika grupa muzeja u okviru Smithsonian institucije u Vašingtonu¹ nedavno je obogaćena novim, veoma zanimljivim kompleksom, otvorenim za posetioce 28. septembra 1987. U okviru ovog centra objedinjeno je više posebnih celina:

postojeći Nacionalni muzej afričke umetnosti i novoosnovana Arthur M. Sackler Gallery (Umetnički muzej Bliskog i Dalekog Istoka), kao i kancelarije Direktorata za međunarodne aktivnosti Smithsoniana, zatim službe za gostujuće izložbe (SITES) i nacionalne i inostrane odgovarajuće programe. Te administrativne službe smeštene su u prostoru nazvanom S. Dillon Ripley Center. Zajednička krovna konstrukcija istovremeno je i zaštita za samu građevinu, kao i osnova za prelepu uređenu botaničku baštu, Enid A. Haupt Garden, koja se nalazi u nivou ulice. Celokupni kompleks prostire se na južnoj strani Mola, velikog parka između zgrade Kapitola i spomenika Vašingtonu, u neposrednoj blizini poznate Freer Gallery i »Zamka«, najstarije zgrade u okviru institucije. Kako se ne bi narušio već skućeni prostor u neposrednoj blizini postojećih objekata, odlučeno je da se novi muzejski kompleks spusti ispod nivoa zemlje i na taj način zadovolji postavljeni uslov a istovremeno zadrži izabrana lokacija. Tako se iznad zemlje nalaze samo ulazi u objekte, i to jedan u obliku valjka i dva paviljona čija arhitektura uverljivo podseća na daleke forme i ritmove mavarske Španije i mogulske Indije.² Ovi ulazi u muzeje, od granita i stakla, na Aveniji nezavisnosti, izdižu se iz živopisnog vrta ukrašenog baštenskim nameštajem XIX veka, vaznama, bazenima i fontanama, opasanog ogradom od kovanog gvožđa. Kompleks se prostire na tri podzemna nivoa, tako što se muzeji i odgovarajuće biblioteke sa pratećim arhivima nalaze na dva gornja nivoa, a na poslednjem, zajedničkom, nalaze se kancelarije Međunarodnog centra, galerijski prostor i učionice. Izgradnja je koštala više od \$ 70 miliona, od čega je polovina sredstava obezbeđena iz federalnog budžeta i polovina iz privatnih izvora.

Arhitekta Jean-Paul Carlhian i Richard M. Potter morali su da se suoče sa jednim nesvakidašnjim problemom. S obzirom na okolnosti odlučeno je da se cela građevina postavi na ojačani betonski jastuk i da se noseći zidovi formiraju na način posebno razvijen da odgovori specijalnim potrebama konstrukcije. Jer, zidovi bi morali da izdrže pritisak koji vrši zemlja koja ih okružuje, kao